

Anne-Mie CASTELEIN

Richtte het Onderweghuis op

Zuster van Liefde is ze, maar Anne-Mie CASTELEIN kreeg ruimte om haar eigen weg te gaan, in dienstbaarheid aan broze mensen. Als sociaal werkster deed ze aan slachtofferhulp en -onthaal, onder meer bij de rechtbank in Antwerpen. Nu ze met pensioen is, maakt ze haar droom van een gelukkig en gastvrij leven waar met het Onderweghuis.

‘We zijn gelukkig dat we hier dienstbaar mogen zijn’

Lieve WOUTERS

„Dat is het!”, wisten Anne-Mie CASTELEIN en Lydia DE WOLF meteen, toen ze een leegstaande woning in het Antwerpse Begijnhof bezochten. Het Onderweghuis kon beginnen. Gastvrijheid bieden aan gekwetste en vermoeide mensen was het doel. Hen even op adem laten komen en een spirituele bron helpen aanboren, om zo nieuwe kracht te vinden. In die oase van rust en groen in het Begijnhof viert het huis dit jaar zijn eerste lustrum.

–Wie komt hier zoal over de vloer?

We hebben twee kamers waar mensen voor korte of langere tijd kunnen verblijven. Vaak zijn het mensen in zware zorgberoeven die hier wat komen uitrusten en herbronnen. We hebben ook al huismoeders gehad en ook wel mensen uit de profitsector die overbelast zijn. Op dit moment hebben we een studente in huis die hier al eerder is geweest. We houden ons aanbod bewust kleinschalig om een huiselijke sfeer te bieden. Het verschil met een gastenkwartier in een abdij is dat mensen hier echt in de watten worden gelegd. Wij willen ‘zorgen voor zorgenden’.

We ontvangen ook mensen die nood hebben aan een babbel bij een kop koffie. Daarnet belde iemand om te vragen of ze morgen mag binnenwippen. Daarnaast is er een aanbod van spirituele, creatieve en culturele activiteiten die de mogelijkheid scheppen om tochtgenoten te ontmoeten en inspiratie op te doen.

–Vanwaar de naam Onderweghuis?

Die verwijst naar het boek *Onderweg* van jezuit Jef Van Gerwen, een goede vriend van me. Daarin had hij het over de spiritualiteit van de eenentwintigste eeuw. Dat beeld van mensen onderweg, mensen in wording, vonden we heel zinvol. Het is ook verstaanbaar voor niet-christenen. Ook onze spirituele activiteiten zijn laagdrempelig. Die gaan van sacrale dans en de Chinese vechtkunst tai chi over mandala tekenen, bloemschikken, boeddhistische meditatie en sessies van PRH (persoonlijkheidsstraining, n.d.r.) tot een Taizé-avond.

–Dat lijkt een keuze voor een veeleer vage spiritualiteit. Een bewuste keuze?

Als wij op weg willen gaan met gekwetste mensen, dan moeten we ook openstaan voor wie niet vertrouwd is met de christelijke symboliek of wie negatieve ervaringen

Anne-Mie Castelein: „Onze congregatie bood altijd ruimte aan types die niet in binnen de lijntjes lopen.” © Frank Bahnmueller

gen heeft met Kerk en geloof. Wij willen de mensen alvast een spirituele bron helpen ontdekken. In een later stadium komt het soms wel tot echte geloofsgesprekken. Zelf steken we onze christelijke overtuiging niet weg. In ons huis hangt een kruis, al zijn er even goed boeddhistische symbolen te vinden.

–Hoe blijft u trouw aan uw roeping als zuster van Liefde in deze eigenzinnige gemeenschap?

Voor de eenmaking van de Vlaamse en Nederlandse tak van onze congregatie in één provincie richtten we onder meer de werkgroep Spiritualiteit op. Daarin was ik afgevaardigd om mee na te denken over de vraag hoe we de spiritualiteit van onze stichter op een eigentijdse manier kunnen herkennen. Voor mij geldt nog altijd dezelfde inspiratiebron: „Blijf in mijn liefde.”

Door de jaren heen zijn mijn godsbeeld en geloofsbeleving wel danig veranderd. Als kind kreeg ik het geloof met de paplepel ingegoten. Zeulen met lotjes van Domus Dei, missiefeesten en bezoeken aan Mariakapelletjes bij de vleet. Maar ook een sterk rechtvaardigheidsgevoel kreeg ik van thuis mee. Als je je als vrouw wilde inzetten voor de samenleving, werd je in die tijd

zuster. Zo is het gegaan. Vandaag is mijn geloof veel ruimer. De ontmoeting met gebroken mensen en met andere godsdienstigen speelt er een centrale rol in.

„Toen ik begon bij slachtofferonthaal, dacht ik dat ik alles al gezien had... Niet dus”

–Als sociaal werkster stampte u de dienst slachtofferhulp in het Gentse Centrum voor Algemeen Welzijnswerk De Visserij uit de grond. Dan weet je wel wat gebrokenheid is...

Daar ging een nieuwe wereld voor me open. Slachtoffers van misdrijven allerhande kwamen met hun verhaal bij mij: seksueel misbruik, verkeersongevallen, kindermishandeling, verwaarlozing, gewapende overvallen en andere gewelddelicten. Na vele jaren verliet ik de dienst, omdat ik in een directiefunctie het contact met de mensen miste.

Ik kon aan de slag bij slachtofferonthaal bij de rechtbank in Antwerpen. Ik dacht toen dat ik alles al wel eens gezien had... Niet dus. Op één dag kon je opgeroepen worden voor een vrouw die in haar wagen geplet werd tussen twee vrachtwagens en in de zaak van een man die zijn echtgenote in stukken had gesneden en op de barbecue geroosterd. Zware emoties van schaamte en schuldgevoel over angst tot wraak en wrok waren hier aan de orde van de dag.

Veel kun je niet doen. Gewoon luisteren, mensen laten uitzagen en dan vragen: „Wat kan ik voor je doen?” En veel stilte verdragen. De gerechtelijke weg uitleggen, de fasen schetsen waar je als slachtoffer door moet, verwijzen naar deze of gene instantie. Toch heb ik dat heel graag gedaan. Het zijn vaak intrieste, maar altijd wezenlijke momenten in het leven van mensen. Als je later mensen terugziet die op een of andere manier weer rechtop zijn gekrabbeld, doet dat deugd.

Op zondag 30 mei houdt het Onderweghuis een rugzakkentocht. Vertrek aan het Begijnhof, Rodestraat 39 om 13.30 uur. Voor wie niet wil stappen, is er animatie in het huis (nummer 19). Inschrijving via 03 257 14 18.